

SVEUČILIŠTE "VLADIMIR BAKARIĆ" U RIJECI
FAKULTET ZA POMORSTVO I SAOBRAĆAJ

Hrvoje Baričević, dipl.inž.

MAGISTARSKA RADNJA

Geoprometni položaj riječke regije u integralnom transportu

Rijeka, 1986.

S A Ž E T A K:

U svjetskom transportu tereta, integralni transport je prijelomna točka u razvoju načina rukovanja istima. Takva racionalizacija u početku ne daje očekivane efekte, jer u pravilu segmenti transportnog lanca, kao i ostali komplementarni faktori ne funkcioniraju u savršenom ritmu, što je osnovna pretpostavka te suvremene transportne tehnologije.

Međutim, daljnjim usavršavanjem i pod imperativom beskompromisne borbe za transportnu produktivnost, nova tehnologija zauzima zasluženu poziciju tj. multiplicira se ekonomska dobit od postignute racionalizacije.

U svijetlu ovih intencija naša zemlja se u početku tih procesa držala po strani i nije ni izdaleka pratila svjetski trend kontenerizacije kao sinonima integralnog transporta. Stoga je kasno uključivanje jugoslavenskih potencijala u integralne transportne tokove uzrokovalo veliki jaz između prometa vodećih morskih kontenerskih terminala Kopra i Rijeke u odnosu na ostale luke Mediterana te Sjeverne i Zapadne Evrope.

U sada već povijesnom prometnom koridoru Rijeka - Zagreb - Podunavlje kriju se ogromni potencijali za potpunu afirmaciju suvremenih transportnih tehnologija. Geoprometno obilježje riječkog pravca odavno ukazuje da u datom trenutku određeni zahtjevi moraju biti ispunjeni. U protivnom alternativni prometni pravci ostvaruju prestiž, pa se stanovite prirodne pogodnosti i simbolični "g o r s k i p r a g o v i" svode u budućnosti na crtice u školskim udžbenicima. Iako se riječka luka nalazi na sjevernom Jadranu, relativno duboko evropskom kopnu, u gravitacijskoj snazi tj. u pogledu privlačenja robnih tokova njezina pozicija nije ni izdaleka iskorištena. Kopnena prometna infrastruktura u pravcu industrijski razvijenog zaleda zbog niskog stupnja razvijenosti predstavlja osnovni razlog slabe valorizacije prirodne pogodnosti riječke luke.

I premda u optimalnoj mreži kontenerskih terminala Jugoslavije, Rijeka i Zagreb zauzimaju ključne položaje, njihova tehnološka povezanost biti će ozbiljno limitirana zbog spomenutih nedostataka. Stoga analize i konačna poruka ovog rada ukazuje na neodgodive radikalne zahvate u domeni prometne infrastrukture.

Pri tome željeznicu treba forsirati kao nosioca integralnog transporta na relaciji Rijeka - Podunavlje, obzirom na visoku kapacitivnu moć buduće dolinske pruge i tehnološko-eksploatacijske podobnosti iste kao sistema masovnog transporta. U tom kontekstu cestovni transport treba tretirati kao komplementarni u realizaciji sistema "o d v r a t a d o v r a t a", ali u pojedinim slučajevima i kao samostalni transportni modus na kraćim relacijama. Potpunu afirmaciju na riječkom prometnom pravcu će integralni transport izboriti uz pravilan izbor transportne opreme, mehanizacije i prijevoznih sredstava te njihovom racionalnom eksploatacijom. Informacijske i logističke aplikacije će tom kompleksu dati neophodnu nadgradnju, pa će se zajedničko funkcioniranje svih tih elemenata konačno manifestirati harmoničnim transportnim procesima.

S A D R Ź A J

	stranica
1. UVOD	1
1.1. Terminološka problematika u analizi suvremenih transportnih tehnologija	1
1.2. Tehničko - tehnološka funkcija integralnog transporta	4
1.3. Tok razvoja novih transportnih tehnologija	7
1.3.1. Svjetski trend razvoja kontenerizacije	7
1.3.2. Stupanj uključivanja jugoslavenskih potencijala u integralne transportne lance	9
2. GEOGRAFSKI ASPEKT RIJEČKOG PROMETNOG PRAVCA	14
2.1. Geoprometno obilježje koridora Zagreb - Rijeka	14
2.2. Geoprometna pozicija riječkog lučkog bazena	18
2.3. Valorizacija kopnene infrastrukture na relaciji Ri jeka- - Podunavlje	23
2.3.1. Željeznička infrastruktura	23
2.3.2. Cestovna infrastruktura	25
2.4. Valorizacija komplementarnih transportnih modaliteta na relaciji Ri jeka - Podunavlje	28
2.4.1. Riječno - kanal ski transport	28
2.4.2. Zračni transport	29
2.4.3. Cjevovodni transport	30
2.5. Komparativne prednosti postojećih prometnih modaliteta	31
2.6. Analiza društvenog vrednovanja prometnog pravca Rijeka- Zagreb	33
3. STRATEŠKA POZICIJA RIJEČKOG BAZENA U MREŽI KONTENERSKIH TERMINALA I STANICA SFRJ	37
3.1. Konceptcija prostornog razvoja riječkog bazena	37
3.1.1. Analiza postojeće namjene površina	37
3.1.2. Pravci kretanja teretnog prometa	39
3.1.3. Prognoza distribucije transportnih supstrata	40
3.1.4. Dugoročni ciljevi razvoja prometa u riječkom bazenu	42
3.2. Optimalna mreža kontenerskih terminala u SFRJ	45
3.2.1. Analiza kriterija za izbor optimalne lokacije kontenerskih terminala	45
3.2.2. Uspostavljanje jedinstvenog kontenerskog sistema u SFRJ	46
3.2.3. Tehnološka povezanost kontenerskih terminala Zagreba i Rijeke	50
3.3. Kontenerski terminal Brajdica	54
3.3.1. Kronologija postanka	54
3.3.2. Konceptcija tehničko - tehnološkog rješenja	55
3.3.3. Dinamika realiziranog prometa i perspektive budućeg razvoja	56
3.4. Testiranje postojećeg modela rada sudionika integralnog transporta na području riječke regije	61

4.	PROJEKCIJA BUDUĆIH ELEMENATA PROMETNE INFRA- STRUKTURE ZA PUNU AFIRMACIJU SUVREMENIH TRANSPORTNIH TEHNOLOGIJA	64
4.1.	Analiza prometne infrastrukture od grada Rijeke ka zaledju	64
4.1.1.	Tehnološko-eksploatacijske posebnosti željezničke infrastrukture	64
4.1.2.	Tehnološko-eksploatacijske posebnosti cestovne infrastrukture	67
4.2.	Faze razvoja kontenerskog terminala Brajdica	69
4.3.	Analiza budućih lokacija kontenerskih terminala u kvarnerskom akvatoriju	72
4.4.	Novi kamionski terminal u zoni R-26 u funkciji sekundarne pretovarne točke	74
4.5.	Skladišni kompleks Škrljevo	81
5.	IZBOR TRANSPORTNE OPREME, MEHANIZACIJE I PRIJEVOZNIH SREDSTAVA KONTENERSKOG TERMINALA "BRAJDICA"	83
5.1.	Teoretske pretpostavke izbora pretovarne tehnike	83
5.2.	Pregled postojeće transportne opreme i mehanizacije kontenerskog terminala Brajdica	86
5.3.	Sredstva prijevoza u integralnom transportu	87
6.	INFORMACIJSKI SUSTAV KAO PREDUVJET OPTIMALNOG FUNKCIONIRANJA INTEGRALNOG TRANSPORTA NA RIJEČKOM KORIDORU	90
6.1.	Determinante informacijskog sustava u integralnom transportu	90
6.2.	Funkcioniranje elemenata u informacijskom sustavu	92
6.3.	Struktura kibernetičkog procesa u kontenerskom trans- portu	93
6.4.	Analiza idejnog projekta informacijskog sustava kontenerskog terminala Brajdica	95
6.5.	Uvodjenje sustava radio - veza u organizacijama javnog cestovnog prometa SRH	97
7.	LOGISTIČKA APLIKACIJA RADA RIJEČKOG OSNOVNOG TERMINALA U MREŽI JUGOSLAVENSKIH TERMINALA	99
8.	Z A K L J U Č A K	103
	L i t e r a t u r a	106
	POPIS TABELA	109
	POPIS GRAFIČKIH PRILOGA	110